

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՍԲԻՈՆ	ՊԱՏՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՍԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1510B4/01
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Իրավաբանական կրթությունը սկսվում է պետության և իրավունքի տեսության առարկայից, որի նպատակն է ուսանողների մեջ ձևավորել պետության և իրավունքի մասին հիմնարար գիտելիքներ, որպեսզի նրանք կարողանան յուրացնել իրավաբանական գիտելիքները և դրանց կիրառման սկզբունքները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> պետության հասկացությունը, պետության հիմնական հատկանիշները, պետության էությունը, տիպերը, պետության ձևերը, իրավական պետության հասկացությունն ու սկզբունքները, իրավունքի հասկացությունը, սկզբունքները, համակարգը, Իրավական կարգավորման մեխանիզմը և այլն: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> տարբերակել պետության ձևերը իրավունքի ձևերից, իրավահարաբերությունների առանձնահատկությունները, պետության և իրավունքի ծագման վերաբերյալ առաջացած տարբեր տեսությունները: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> պետության և իրավունքի տեսության գործառույթներին, մեթոդներին, պետության և իրավունքի ծագման հիմնական օրինաչափություններին, քաղաքացիական հասարակության զարգացման օրինաչափություններին:
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 8 ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ -96 ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ -48 ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 48 ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ -6
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Հասարակագիտություն առարկայից նախնական գիտելիքներ ավագ դպրոցի չափորոշիչների համապատասխան:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒԹՅԱՆ	<p>Խոսքային մեթոդներ</p> <ol style="list-style-type: none"> Պատմահամեմատական վերլուծության և համադրման մեթոդներ: Ուսումնական նյութի բացատրում- լուսաբանում դասախոսության միջոցով Պատմական մեթոդ- թեման ուսումնասիրել ծագման

ՄԵԹՈԴՆԵՐ

պահից՝ կապելով տվյալ երկրի պատմական զարգացման օրինաչափությունների հետ

4. Համեմատական մեթոդ-երկու և ավելի պետությունների դատախազության համակարգի համեմատում՝ օրինաչափությունների բացահայտ ման համար

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

- Գործնական աշխատանքի կատարում:
- Իրավիճակների և արդյունքների վերլուծում:
- Անհատական և խմբային, ինքնուրույն և համագործակցային աշխատանքների կատարում:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԸ
- 1. Պետության և իրավունքի տեսության առարկան:
- 2. Պետության և իրավունքի տեսությունն իրավաբանական գիտությունների համակարգում:
- 3. Պետության և իրավունքի տեսության ֆունկցիաները:
- 4. Պետության և իրավունքի տեսության մեթոդները:
- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԱՌԱՋԱՑՈՒՄԸ
- 1. Պետության և իրավունքի ծագումը:
- 2. Պետության առաջացման «արևելյան» ճանապարհը:
- 3. Պետության առաջացման «արևմտյան» ճանապարհը:
- 4. Պետության առաջացման հիմնական տեսությունները:
- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՏԻՊԵՐԸ
- 1. Պետության հասկացությունը:
- 2. Պետության տիպաբանությունը:
- 3. Ստրկատիպական պետություն
- 4. Ֆեոդալական պետություն
- 5. Բուրժուական պետություն:
- 6. Սոցիալիստական պետություն:
- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ
- 1. Պետության ֆունկցիաների հասկացությունը և դասակարգումը:
- 2. Պետության ներքին ֆունկցիաները:
- 3. Պետության արտաքին ֆունկցիաները:
- 4. Պետության ֆունկցիաների իրականացման ձևերը:
- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԵՐԸ
- 1. Պետության ձևի հասկացությունը:
- 2. Պետության կառավարման ձևը:
- 3. Պետության կառուցվածքի ձևը:
- 4. Պետական վարչակարգ
- ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ
- 1. Պետության մեխանիզմի հասկացությունը:
- 2. Պետության մեխանիզմի կառուցվածքը:
- 3. Պետական մարմնի հասկացությունը և տեսակները:
- 4. Բյուրոկրատիզմը և կոռուպցիան պետական մեխանիզմում:
- ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ
- 1. Քաղաքական համակարգի հասկացությունը և կառուցվածքը:
- 2. Պետության տեղը և դերը քաղաքական համակարգում:
- 3. Քաղաքական համակարգի հիմնական սուբյեկտները:
- ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՖՈՒՆԿՑԻՍՆԵՐԸ
- 1. Իրավունքի հասկացությունը և էությունը:
- 2. Իրավունքի սկզբունքները:

- 3. Իրավունքի ֆունկցիաները:
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՆՈՐՄԱՏԻՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ
- 1. Մոցիալական կարգավորման հասկացությունը և գործառույթները
- 2. Իրավունքի և բարոյականության հարաբերակցությունը:
 - ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ և ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ
- 1. Իրավագիտակցության հասկացությունը, կառուցվածքը և տեսակները
- 2. Իրավական մշակույթ:
- 3. Իրավական ժխտողականություն (նիհիլիզմ)
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՆՈՐՄ
 - 1. Իրավական նորմի հասկացություն և հատկանիշները:
 - 2. Իրավական նորմի կառուցվածքը:
 - 3. Իրավական նորմերի տեսակները:
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ (ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ)
- 1. Իրավական աղբյուրի հասկացությունը և տեսակները:
- 2. Նորմատիվ իրավական ակտ:
- 3. Դատական նախադեպ
- 4. Իրավական սովորույթ
 - ԻՐԱՎԱՍՏԵՂԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ
 - 1. Իրավաստեղծ գործունեության հասկացությունը և ձևերը:
 - 2. Իրավաստեղծ գործունեության տեսակները և փուլերը:
 - 3. Օրենսդրության համակարգ:
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ
- 1. Իրավունքի համակարգի հասկացությունը և կառուցվածքային տարրերը:
- 2. Հանրային իրավունք և մասնավոր իրավունք:
- 3. Միջազգային իրավունք և ներպետական իրավունք:
 - ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
- 1. Իրավահարաբերության հասկացությունը և հատկանիշները:
- 2. Իրավահարաբերության տեսակները:
- 3. Իրավահարաբերության սուբյեկտ և օբյեկտ:
- 4. Իրավաբանական փաստի հասկացությունը և տեսակները:
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՐԱՑՈՒՄԸ
- 1. Իրավունքի իրացման հասկացությունը և ձևերը:
- 2. Իրավակիրառման հասկացությունը և հատկանիշները:
- 3. Իրավակիրառման փուլերը և տեսակները:
- 4. Իրավունքի բացերը
 - ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ
- 1. Իրավունքի մեկնաբանման հասկացությունը և նպատակները:
- 2. Իրավունքի մեկնաբանման տեսակները:
- 3. Իրավունքի մեկնաբանման եղանակները:
- 4. Իրավունքի մեկնաբանման ակտերը:
 - ԻՐԱՎԱԶԱՓ ՎԱՐՔԱԳԻԾ, ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄ, ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԱԽՄԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
- 1. Իրավաչափ վարքագծի հասկացությունը և տեսակները:
- 2. Իրավախախտման հասկացությունը, կազմը և տեսակները:
- 3. Իրավաբանական պատասխանատվության հասկացությունը, հատկանիշները և նպատակները:
- 4. Իրավաչափ պատասխանատվության տեսակները:
 - ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ
- 1. Իրավական կարգավորման հասկացությունը, տեսակները և փուլերը:
- 2. Իրավական կարգավորման մեթոդները և եղանակները:
- 3. Իրավական կարգավորման տիպերը:
 - ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԻՐԱՎԱԿԱՐԳ ԵՎ

	<p>ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Օրինականության հասկացությունը և սկզբունքները 2. Օրինականության երաշխիքները: <ul style="list-style-type: none"> • Իրավակարգ:
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ԷԴՓ 2. Ներսիսյանց Վ.Ս. «Իրավունքի և պետության տեսությունն Բուհական դասագիրք: Երևան , 2001թ. 3. Խրոպանյուկ Վ.Ն. «Պետության և իրավունքի տեսությունն: Երևան , 1997թ. 4. Սաֆարյան Գ.Հ. «Պետության և իրավունքի տեսությունն: / Ուսումնական ձեռնարկ/, Երևան , 1995թ. 5. Ապիյան Ն.Ա., Սաֆարյան Գ.Հ., Հակոբյան Ջ.Հ. «Պետության և իրավունքի տեսության հիմնահարցերե, Երևան, 2001թ. 6. Սաֆարյան Գ.Հ «Իրավունքի պատմության և տեսության հիմնահարցերե: Երևան, 2010թ 7. Պետության և իրավունքի տեսություն, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2014
<p>ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Марченко М.Н. Проблемы общей теории государства и права. Учебник в 2-х томах. М., 2007 2. Венгеров А. Теория государства и права. . М., 1998 3. Комаров С.А. Общая теория государства и права. Учебник. . М., 1998 4. Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х томах. Отв. Ред. Профессор М.Н. Марченко. М., 1998 5. Теория государства и права./ Под. ред. Н.А.Катаева и В.В. Лазарева. Уфа, 1994 6. Алексеев С.С. Общая теория права.-М., 1994 7. Теория государства и права./ Под. Общей ред. Профессора О.В.Мартышина. М. ,2009
<p>ՄՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ</p>	<p>Նախատեսված են 2 ընթացիկ գրավոր ստուգում՝ ստուգողական աշխատանքներ, յուրաքանչյուրը՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 35, 35 միավորային արժեքով:</p> <p>Եզրափակիչ ստուգումը բանավոր է՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 5 է:</p>

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1-10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 3-20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

<i>Գնահատման թվային միավորը</i>	<i>Տարային գնահատական</i>	<i>Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը</i>
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Ուսուցման կազմակերպման ձևերը					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա- ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա- ժամանակը
		դ.	ս.	գ.	լ.	Ուս .պր .		
1.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԸ	4					4	8
2.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԱՌԱՋԱՅՈՒՄԸ		4				4	8
3.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՏԻՊԵՐԸ	4					4	8
4.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ	4					4	8
5.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԵՐԸ	2					4	6
6.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ	2					4	6
7.	ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ		4				4	8
8.	ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ	2					4	6
9.	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՖՈՒՆԿՑԻԱՆԵՐԸ	2					4	6
10.	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԷՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՖՈՒՆԿՑԻԱՆԵՐԸ		4				4	8
11.	ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՆՈՐՄԱՏԻՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ	4					4	8
12.			4				4	8
13.	ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՆՈՐՄԱՏԻՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ	2					2	4
14.	ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆ և ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ		4				4	8
15.	ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆ և ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ	2					2	4
16.		2					2	4

	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՆՈՐՄ							
17	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ (ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ)		4				4	8
18	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ (ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ)	2					2	4
19	ԻՐԱՎԱՍՏԵՂԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ	2					2	4
20	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ	2					2	4
21	ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	2					2	4
22	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՐԱՅՈՒՄԸ		6				4	10
23	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՐԱՅՈՒՄԸ	2					2	4
24	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ		4				4	8
25	ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄԸ	2					4	6
26	ԻՐԱՎԱԶՍՓ ՎԱՐՔԱԳԻԾ, ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄ, ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԱԽՍԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		6				4	10
27	ԻՐԱՎԱԶՍՓ ՎԱՐՔԱԳԻԾ, ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄ, ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԱԽՍԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2					4	6
28	ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ		4				4	8
29	ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ	2					4	6
30	ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԻՐԱՎԱԿԱՐԳ ԵՎ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ	4					6	10
17	1 ընթացիկ ստուգում						10	10
18	2 ընթացիկ ստուգում						10	10
19	Ամփոփիչ ստուգում						20	20
20	Ընդամենը	48	48				144	240